

Pædagogisk læreplan for Børnehaven Nicolai

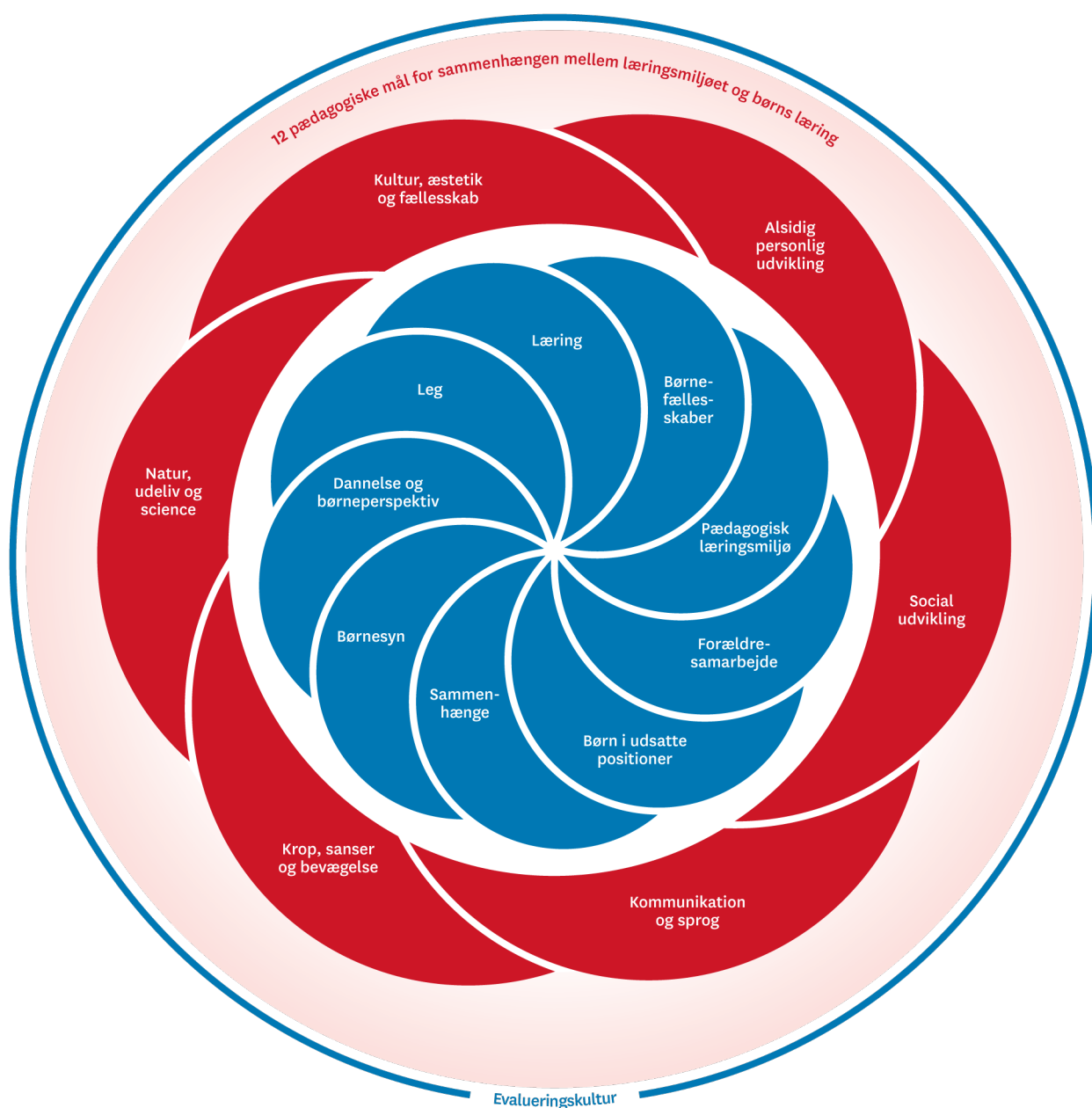
Børnehaven

Nicolai

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse.

Hvem er Børnehaven Nicolai?

Indledning

Vi som institution, forandrer os løbende. Dette i takt med den pædagogiske udvikling, ny viden og aktive processer. Der vil altid komme nye pædagogiske overvejelser og refleksioner i spil, hvilket giver en aldrig færdig, men altid udviklende praksis.

Vores hus er en gammel Patricia villa i Svendborg midt by. Vi bruger uderummet som pædagogisk rum og til pædagogiske aktiviteter, vi prioriterer at alle børn kommer ud, hver dag. Vi har en god, men lille legeplads, vi bruger også *lunden*, som er en del af Ida Holsts skole. Den er adskilt med en låge, for at gøre det overskueligt for store og små.

Vi bruger også nærliggende legepladser, strand, havn og skov omkring os, til ture ud af huset. Vi bestræber os på at børnene kommer på tur ugentligt.

Vi har et meget tæt forældresamarbejde. Dette stiller krav til forældrene, om at tage del i børnenes hverdag.

Det er vigtigt at vores faglige udvikling er konstant, derfor deltager vi i førskole matematik konferencer og early literacy. Lederen deltager bl.a. i organisering og udvikling af læringsmiljøer og den nye styrkede læreplan.

Vi dokumenterer løbende det pædagogiske arbejde i huset med bl.a. billeder, kreative projekter, nyhedsbreve samt vores lukkede Facebook gruppe. Fordi dokumentationen er med til at skabe en sammenhæng imellem barnets børnehave og hjem, er den vigtig for både børn, forældre og personale. Der lægges derfor billeder på Facebook, som forældre kan se sammen med deres barn. For børnene er dokumentationen vigtig. Den hjælper dem, gennem billeder og andet, til at fastholde/ huske oplevelser. For forældrene er dokumentationen et medie hvor de kan følge med i hvad der i øjeblikket sker og arbejdes med i børnehaven. For personalet er dokumentationen en metode, til at evaluere deres arbejde.

Vores data til evaluering af vores arbejde er daglige refleksioner, praksisfortællinger og så laves der SMTTE model på temaer/forløb. Der laves spørgeskemaer til samtaler og vi benytter 2-3 dage som opstart på året til at lave en overordnet læreplan som der kan evalueres på i årets løb. Hver pædagog laver et årshjul som forberedelse til deres kommende år. Desuden er der ugentligt afsat 1 1/2 time til pædagogernes fællesforberedelse af faglige tiltag samt evalueringer.

Pædagogisk grundlag

Som personalegruppe, er det vigtigt at have fælles forståelse for de valgte pædagogiske metoder og principper. Vi diskuterer og reflekterer over metoder og pædagogiske tiltag, så vi opnår et fælles pædagogisk fundamentet hos personalet, dermed kan vi tilbyde et inspirerende og trygt børnemiljø, som fremmer børnenes trivsel, udvikling og ikke mindst læring.

Vi tager udgangspunkt i de anerkendende relationer. Fordi vi mener, at gennem anerkendelse bliver de voksne gode eksempler for børnene og viser dem respekt og accept i deres lærings- og udviklingsprocesser.

Som forældre, har man en stor opgave i, at tage del i barnets dagligdag. Man skal sørge for at holde sig opdateret, ved at læse nyhedsbreve, opslag og anden info.

I Nicolai værdsætter vi forældresamarbejdet meget. Vi mener at barnets udvikling, trivsel og læring, er en fælles opgave. Derfor er samarbejdet meget betydningsfuldt, for at skabe de optimale rammer. Der vil være arrangementer både i og uden for åbningstiden. Dette skaber en god og tryk stemning, når man mødes mere uformelt, personale og familier imellem. Dette gør det også nemmere, hvis samtalen en dag bliver svær.

Ved at deltage i disse arrangementer, lærer familierne også de andre familier bedre at kende. Det har stor betydning for inklusionen og af barnets sociale relationer, at man kender hinanden bedre, end "et hej og godmorgen i døren".

Det gør det nemmere i forhold til legeaftaler og relationer på tværs.

Det pædagogiske arbejde

Der arbejdes med de seks læreplanstemaer i løbet af året.

Der tilrettelægges en pædagogisk hverdag, der tager udgangspunkt i børnene der går i Nicolai på nuværende tidspunkt.

Vi mener, at barnets egen selvstændige leg, er vigtig for udviklingen af kreativitet og fantasi, men at det også er vigtigt, at barnet præsenteres for strukturerede opgaver, hvor det skal arbejde målrettet. Vi forsøger at skabe en hverdag for børnene, der er præget af udfordringer og oplevelser, som svarer til deres alder og udvikling.

Der er ugeplaner i børnehaven. Dette for at sikre det pædagogiske arbejde på alle områder og for at skabe en genkendelig struktur for børn og voksne. Ugeplanerne tilpasses læreplanstemaerne.

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på 4-5 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnehaven Nicolai er en stor del af børnenes liv. De tilbringer mange af deres vågne timer i børnehaven. Dette stiller krav til os som personale og som mennesker. Vi arbejder ud fra værdierne, faglighed, dannelse, tradition og trivsel. Vi mener det enkelte barn er ligeværdigt, unikt, og indeholder masser af ressourcer og udviklingspotentiale. Anerkendelse, Engagement, Fællesskaber, Nærvær og Respekt er nøgleord.

Vi arbejder ud fra tanken om, at alle børn skal være en del af både udviklende og lærende fællesskaber. Barnet udvikler sig og lærer gennem relationer til andre - såvel børn som voksne i et forpligtende fællesskab. Vi støtter og guider børnene i hverdagen, for at de får størst muligt udbytte, både personligt og socialt.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Eksempel vores samling:

Vi samles typisk kl. 9.00, vi sidder i rundkreds, så kan alle se alle. Vi synger ex. en navne-sang (alle bliver set) Vi tæller hvor mange vi er ? Hvem mangler? (øje for hinanden) Vi taler om årstid, dato, osv. Vi taler om hvad dagen vil bringe (forudsigeligheden) Vi lytter til hinanden, vi tager en hånd i vejret når vi vil sige noget, vi respektere hinanden, (hvordan opfører man sig/forskelligheder) Vi kan lege en leg om modsætninger (sprogligopmærksomhed) Vi slutter af med at spise frugt og rugbrød.

Pædagogisk læringsmiljø

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Børnenes læring skal tænkes ind i den daglige pædagogiske praksis på kryds og tværs af alle aktiviteter og relationer. Fx de børneinitieret lege, de voksenstyret aktiviteter, rutinesituationer, barn-til-barn aktiviteterne, barn-til-børneaktiviteter og barn-til-voksen.

Når læringen skal tænkes ind i den daglige pædagogiske praksis i sådant et omfang kommer de pædagogiske didaktiske overvejelser i forgrunden. Spørgsmål som :

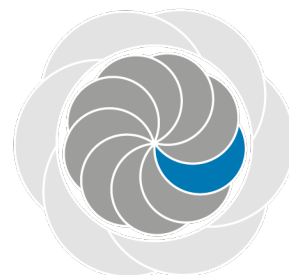
Hvad er intentionen med læringsmiljøet ? Hvordan understøtter vi læring i den pågældende aktivitet ? Hvordan ser vi at læringsmiljøet har en positiv betydning for børnenes muligheder for at trives, lære og udvikle sig ?

Disse spørgsmål vil vi stille når pædagogiske læringsmiljøer skal spottes og tilrettelægges. Det er et centralt fokuspunkt, i arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan at den skal forstås bredt og prioriteres sådan.

Læring er noget der sker hele dagen, ikke kun fra kl. 9-10. Alle typer af situationer bør derfor rammesættes og analyseres af personalet ud fra en pædagogisk didaktisk intention.

Samarbejde med forældre om børns læring.

Vi har to årlige forældremøder samt to forældre samtaler. Det er vigtigt at vi som pædagogisk personale understøtter forældresamarbejdet ved at tage udgangspunkt i den enkelte families situation, kultur og behov.

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi har et meget tæt forældresamarbejde. Dette stiller krav til forældrene, om at tage del i børnenes hverdag. En tillidsfuld relation mellem forældre og pædagoger er afgørende for et velfungerende forældresamarbejde.

Børn i udsatte positioner.

Vi har børn der oplever familiekriser, såsom skilsmisser, sygdom og børn der udviklingsmæssigt er forskellige steder.

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi er anerkendende og lyttende. Vi vægter at være nærværende og nysgerrige på hvert barn. Vi tager ansvar for at relationen til forældrene bygger på forståelse og empati. Vi tilpasser og justerer læringsmiljøer, så de støtter hvert enkelt barn bedst muligt. Vi snakker åbent om forskelligheder og opfordre til accept af dem.

Sammenhæng til børnehaveklassen.

Der er mange overgange i børnenes liv. Vi arbejder meget med disse overgange, for at gøre det så trygt som muligt. Når et barn skal gå i børnehaven Nicolai, er der i perioden op til sommerferien, 3 besøgsdage, hvor barnet kan vænne sig til de nye omgivelser og de nye voksne. Disse besøgsdage regner vi med forældrene deltager i samt til et forældremøde sidst i juni. God overlevering tager tid - dårlig overlevering tager længere tid.

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Gennem hele året har vi et tæt samarbejde med skole og SFO. Vi besøger skolen en gang om ugen, vi er sammen med SFO i ferier, vi har lege dage med 0.klasse og vi har forløb med bh.kl.lederen. Alle pædagoger har et kompetenceområde, som går i spænd med den styrkede læreplan. Her kan nævnes, krop og bevægelse, æstetik og kultur, natur, ude liv og science og kommunikation og sprog. Pædagogerne er ansvarlige for at netop deres tema praktiseres og udvikles i Nicolai.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi har samarbejde med Svendborg Fripølethjem. Vi laver pop-up kor, rundt om i byen. Vi har haft musik til SVEND forløb. Vi har vores faste gang på Svendborg biblioteket. Vi prioriterer at besøge Børnekulturhuset Fyrtøjet, Jernbane museet og Odense Symfoni orkester. Desuden deltager vi i Ida Holsts skoles forårskoncert hvor vi optræder på Svendborg teater. Vi har årlige forløb med vand og affald.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Der bliver forberedt forløb med teater og musik-optræden i vores hus. For derefter at vise det ud af huset. Børnene får kendskab til forskellige erhverv.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Vi stiller store krav til vores børnemiljø, da vi mener huset skal være et rart sted at være for børn. Vi har opdelt vores hus i lege-/lærings-miljøer, det er tydeligt for børnene hvor man kan hvad. Udgangspunktet i dansk daginstitutionstradition har altid været - at det at lære og at udvikle sig i et dagtilbud skal forstås bredt. Børn skal lære at begå sig i livet, at indgå i fællesskaber med andre, at forstå sociale relationer. Alt det og meget andet hører til læringsbegrebet i et dagtilbud.

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

- Vi har tanke for at det er børnenes kunst der pynter huset.
- Vi har tanke for hvordan vi understøtter relationerne hurtigst muligt.
- Vi tænker fysisk udfoldelse ind i vores hverdag.
- Hvordan prioriteres de stille aktiviteter?

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder*, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

***Børnehaven Nicolai er for de 5-årige.**

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- **Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.** Vi ser stor værdi i at børnene føler sig trygge i det fællesskab som de skal være en del af de næste mange år. Vi vil gerne understøtte barnets mulighed for at blive et selvstændigt individ, barnet hjælpes ved at de voksne skaber et fællesskab som har øje for hvert enkelt barns behov og grænser. Barnet skal lære sig selv at kende i samspillet med omverden.
- **Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag.** At barnet føler sig som en værdsat og vellidt del af et eller flere fællesskaber. Barnet får større fornemmelse for egne og andres grænser. Barnet skal kunne sætte ord på egne følelser og behov.

- **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.** Vi opmuntrer barnet til at være en aktiv deltager i fællesskaberne. Vi holder samling hvor alle kan få ordet. - på tur. Vi støtter og udfordre barnet i nye lege, vi anerkender og sætter ord på forskelligheder. Vi anerkender barnets følelser og sætter ord på.

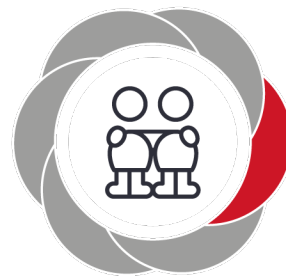
Vores refleksioner:

Ser vi børnene tør sige noget ved samlinger. Ser vi børnene indgår i mange forskellige børnefællesskaber, ser vi børnene kan sige til og fra på ordentligvis. Udviser barnet empati og reagere barnet på andres kropssprog. Ser vi børnene acceptere andres grænser.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- **Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.** Sociale kompetencer udvikles i fællesskabet med andre mennesker. Barnet skal lære at danne tætte relationer til andre mennesker. Børnenes sociale spilleregler er en naturlig del af deres hverdag igennem leg og samvær med andre børn som voksne. Det er vigtigt at børnene opnår færdigheder i forhold til at forhandle og argumentere.
- **Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag.** I vores daglig dag inviterer vi barnet til at være aktiv deltagende. Vi er meget bevidste om vigtigheden af at børnene trives i gruppen og sammen med de voksne. Vi er tydelige og skaber en struktur der skaber tryghed, hos både børn og forældre. Trivsel i den nære gruppe giver tryghed.
- **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.** Vi guider og støtter op om barnet i en konflikt ved, at være lyttende og spørgende, for derefter i fællesskabet at finde en handlemulighed.

Vores refleksioner:

Ser vi at børnene i større grad løser konflikter selv, enten ved hjælp fra andre eller opsøger hjælp. Deltager barnet på tværs af fællesskaber og indgår i lege og aktiviteter. Ser vi børn som kan vente på tur, række fingeren op til samling. Lytter til andre og hjælper hinanden.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- **Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.** Sprog er grundlæggende for at kunne udtrykke sig og kommunikere med andre, igennem talesprog, skriftsprog, kropssprog og billedsprog kan børn dels udtrykke egne følelser og tanker og dels blive i stand til at forstå andres. Sprog er en yderst vigtig brik i et barns udvikling, da sproget er en forudsætning for gode relationer.
- **Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag.** At barnet udvikler sin sprogforståelse igennem forskellige aktiviteter.
- **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.** Vi sætter ord og sprog på ved samlinger, når vi læser (dialogisk læsning) vi leger med rim, remser, sang. Vi taler om ords betydning, vi inddrager ordkort hvor det giver mening, vi bruger cl-struktur og derigennem sætter bevægelse på, vi har samling og sproglege i ude rummet, vi har øje for skolestart året efter start hos os.

Vores refleksioner:

Ser vi børnene er interesseret, opmærksomme og aktive når der arbejdes med dialogisk læsning, ved sang/musik, ved cl-lege. Bruger børnene sproget i relationen med andre børn og voksne. Ser vi trykke børn ved samlinger, viser de at de kan holde fokus. Er de optaget af nye tiltag.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- **Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.** Ved at styrke børns udvikling af motoriske færdigheder, såsom styrke, udholdenhed og bevægelighed. Dermed styrkes også deres forudsætninger for at udvikle sig optimalt.
- **Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag.** Barnet skal opleve glæde og forståelse af egen krop. Barnet får styrket fin og grov motorikken.
- **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.** Vi bruger kroppen i hverdagens aktiviteter, såsom i Midtby hallen, i skoven, ved stranden og på legepladsen. Der spilles boldspil hvor det er det fysiske krævende der er i fokus. Vi deltager i Svendborgløbet. Vi holder dagligt siesta hvor det er det mentale der er i fokus.

Vores refleksioner:

Ser vi børnene deltager i leg og fællesskabet. Ser vi børnene viser glæde for at bruge kroppen. Efterspørger børnene både fysiske aktiviteter samt mentalt ro. Ser vi børnene mestre teknikker som at holde på en blyant og en saks. Ser vi børn som efter eget initiativ sætter fysiske lege i gang i fællesskabet.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- **Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.** Vi tænker naturen som et rum for leg, sanseoplevelser og fysiske udfoldelser. Naturen er et uderum hvor barnet får brugt alle sanser.
- **Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag.** Børnene skal have kendskab til årets gang og naturfænomener. Barnet skal have en fornemmelse for naturens ressourcer er noget vi skal værdsætte og passe på.
- **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.** Vi bruger skov, strand, naturlegeplads, havn samt den natur vi er omgivet af. Vi giver børnene adgang til redskaber som gør det muligt at undersøge naturen. Til vores daglige samlinger snakker vi om årstider, vejrforhold mm. Desuden bruger vi naturens materialer i aktiviteter.

Vores refleksioner:

Viser børnene dyrene respekt og passer på dem, sætter dem fri efter leg/undersøgelse. Ser vi børnene ikke smider skrald i naturen. Ser vi børnene viser nysgerrighed for naturen, ved deres/vores spørgsmål. Ser vi børn der nyder uderummet. Ser vi børn der bruger deres krop i naturen.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- **Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.** Kultur er udtryk for menneskets forståelse og tilgang af verden. Det er i mødet med kreative mennesker at barnet får sat gang i udviklingen af kulturelle udtryksformer. Det er med til at give barnet inspiration til selv at udtrykke og eksperimentere med de materialer de har til rådighed.
- **Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag.** Børnene bliver præsenteret for forskellige materialer, redskaber samt kulturbærere. Således at de kan udtrykke sig æstetisk. Børnene får kendskab til vores kultur, værdier og traditioner. Vi ønsker børnene viser glæde for musik, sang, teater og litteratur.
- **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.** Vores værksted er åbent, så børnene har mulighed for at bearbejde deres leg og oplevelser igennem forskellige udtryksformer. Vi følger typisk højtider som jul, påske og årstider. Vi synger og spiller med børnene. Vi er i gang med sidste år af et 3-årigt SANGGLAD projekt. Vi benytter det kulturelle "rum" såsom teater, biograf, koncerter samt museum.

Vores refleksioner:

Ser vi børnene benytter værkstedet og de tilgængelige materialer. Ser vi børnene bliver inspireret og lader sig inspirere af hinanden. Ser vi børnene fortælle eller lave kreative udfoldelser om forventninger og oplevelser i forbindelse med traditioner eller kulturelle besøg. Ser vi børn der glædes ved sang og musik. Ser vi børn der leger med deres fantasi, der efterspørger dans og bevægelse. Vi prioriterer så mange kulturelle oplevelser som muligt, det år børnene går i Børnehaven Nicolai. Her kan bl.a. nævnes teater, bibliotek, biograf, museer, musik. Vi tager gerne til Odense i børnekulturhuset Fyrtøjet og Odense symfoniorkester. Får børnene gode oplevelser og udbytte af disse besøg

